

Tích truyện Pháp cú - Phẩm 3 (Phần 4/9)

ISSN: 2734-9195

22:34 04/04/2024

Tập "Tích truyện Pháp cú" này được dịch theo bản Anh ngữ "Buddhist Legends" của học giả Eugène Watson Burlingame.

Tích truyện Pháp cú - Phẩm 3 (Phần 4/9)

Tập "Tích truyện Pháp cú" này được dịch theo bản Anh ngữ "Buddhist Legends" của học giả Eugène Watson Burlingame. Nhà học giả này đã căn cứ trên nguyên tác Pháp Cú Sớ Giải (Dhammapada Commentary) bằng tiếng Pàli.

Tích truyện Pháp cú - Phẩm 3 (Phần 4/9)

4.Hộ Cháu Tăng

Chạy xa sống một mình ...

Thế Tôn dạy lời này khi ở Xá-vệ liên quan đến ngài Tăng Hộ (Sangharakkhita).

Thành Xá-vệ có một chàng trai thuộc gia đình khá giả, sau khi nghe Thế Tôn thuyết pháp, đã từ bỏ thế gian, được nhận vào Tăng đoàn, làm tròn bốn phận, và chỉ trong mấy ngày đắc quả A-la-hán. Đó là Trưởng lão Tăng Hộ.

Người em gái út của Trưởng lão sanh bé trai cũng đặt tên là Tăng Hộ, tức Tăng Hộ cháu. Đến tuổi trưởng thành Tăng Hộ cháu gia nhập Tăng đoàn theo Trưởng lão, và khi làm tròn bốn phận, ông an cư suốt mùa hạ trong tinh xá một làng nọ. Nhận được hai bộ y dành cho Tỳ-kheo mặc trong mùa mưa, một cái dài bảy cubits, một cái dài tám cubits, ông chọn chiếc dài định dâng cúng cho vị thân giáo sư của mình và giữ lại chiếc ngắn,

Mãn hạ, ông rời tinh xá về thăm thầy, vừa đi, vừa khát thực. Đến nơi ông quét dọn, lấy nước rửa chân, sửa soạn chỗ ngồi cho Trưởng lão rồi ngồi ngấm con đường Trưởng lão sẽ đi qua. Ông Trưởng lão đến, ông xá chào, đỡ y bát và mời ngồi. Rồi ông lấy cây quạt lá cọ quạt cho trưởng lão, dâng nước uống, nước rửa

chân, cuối cùng dâng y, đặt dưới chân Trưởng lão thưa:

- Tôn giả! Xin đắp y này!

- Tăng Hộ! Ta đủ y rồi, ông cứ mặc y này đi!

- Bạch Tôn giả, tự lúc nhận y con đã định dâng cho Ngài. Xin Ngài nhận cho.

- Đừng bận tâm, Tăng Hộ, ta đã đủ y.

- Tôn giả, xin đừng từ chối. Ngài nhận y con sẽ được phước báo lớn.

Dù Tăng Hộ cháu lặp đi lặp lại lời thỉnh cầu nhiều lần, Trưởng lão vẫn từ chối chiếc y tặng. Ông vừa quạt cho Trưởng lão lòng ngổn ngang trăm mối: "Lúc còn cư sĩ ta là cháu, xuất gia thì cùng ở chung, nhưng Trưởng lão vẫn không muốn với cương vị thầy nhận cho ta cúng dường.

Như vậy ta còn ở lại đây tu nữa làm gì, ta nên hoàn tục." Nhưng ông lại lo là không biết trở lại làm gia chủ sẽ sống ra sao. À, ta sẽ bán chiếc y dài tám cubits này để mua một con dê cái. Có dê cái nhiều rồi ta bán dê con, cứ thế túi tiền sẽ to dần, chẳng mấy chốc giàu sang đến nơi. Rồi ta sẽ tìm một cô vợ, vợ ta sẽ sinh cho ta một đứa con.

Thế rồi những hình ảnh kế tiếp lần lượt xuất hiện trong đầu ông. Ông và vợ đẩy đứa bé trong xe đi thăm người chú, vừa đi vừa trò chuyện:

- Này, đưa con cho tôi bế một tí nào!

- Lắm chuyện, bế nó làm chi. Đến đây mà đẩy cái xe này!

Miệng nói tay bế, khốn khổ cô vợ lính quính thế nào làm rớt tọt đứa bé xuống đường ngay dưới bánh xe. Ông ta giận dữ giáng một cây gậy vào lưng cô ta, đồng thời chiến quạt lá cọ cũng bay xuống đầu Trưởng lão. Trưởng lão quán sát và hiểu hết chuyện, bảo:

- Tăng Hộ ! Ông không đánh trúng người đàn bà, nhưng một Trưởng lão già đã làm gì để đáng ăn một gậy?

Vị tăng trẻ hoảng hốt:

- Ôi! Chết ta rồi! Thầy ta đã hiểu biết hết mọi ý nghĩa của ta. Làm sao dám ở lại tu nữa?

Ông ném quạt đi và bỏ chạy. Những người tập tu và Sa-di đuổi theo, bắt ông dẫn đến Phật kể hết mọi chuyện, Phật dạy:

- Tỳ-kheo! Tại sao ông lại phạm lỗi nặng như thế? Ông không phải là đệ tử của một vị Phật có thần lực vô hạn hay sao? Đã từ bỏ thế gian sống trong Giáo đoàn của Phật, mà ông lại quên không tự điều phục mình hướng đến Sơ quả, Nhị quả, Tam quả hay Ala-hán. Tại sao ông lại phạm lỗi trầm trọng như thế?

- Bạch Thế Tôn, con bất mãn.

- Tại sao ông bất mãn?

Tăng Hộ cháu thuật lại toàn bộ câu chuyện, từ ngày nhận y nơi an cư đến lúc đập quạt lên đầu Trưởng lão, và ông thưa tiếp:

- Bạch Thế Tôn, đó là lý do tại sao con muốn bỏ đi không tu nữa.

Phật dạy:

- Nay, Tỳ-kheo! Đừng bối rối. Tâm thường chạy theo những chuyện dẫn đi rất xa.

Ta phải cố gắng thoát khỏi sự trói buộc của tham sân, si.

Và Ngài nói Pháp Cú:

(37) Chạy xa, sống một mình,

Không thân, ẩn hang sâu,

Ai điều phục được tâm,

Thoát khỏi ma trói buộc.

*

(Còn tiếp)

Nguồn: “Tích Truyện Pháp Cú” được Thiền viện Viên Chiếu dịch theo bản Anh ngữ “Buddhist Legends” của học giả Eugène Watson Burlingame.